

Dolenjske Novice.

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je za celo leto 2 K., za pol leta 1 K. — Naročnino in dopise sprejema J. Krajec v Novem mestu.

Oznanila se plačujejo za enkrat 6, za dvakrat 9, za trikrat 12 helerjev od kvadratnega centimetra. Manjše kakor 10 □ cm obsegajoče se ne sprejme.

Gospodarske stvari.

O okopavanju novih vinogradov.

V zadnjih „Dol. Novicah“ obljubljeni spis, kako se novi trtni bolezní ustavljati, natisnemo pribodnjí.

Bliža se čas okopavanja novih vinogradov. V postnem času bi morali že vsi vinogradi v prvič okopani biti, zato imenuje se to prvo okopavanje postno okopavanje. Za potrebno smatramo o tem prvem okopavanju novih, s cepljenimi trtami zasajenih vinogradov danes nekoliko spregovoriti. To smatramo pa zato za potrebno, ker je mogoče, da se z nepravilnem okopavanjem take vinograde prav lahko oškoduje, da še celo vniči. Toraj k stvari. Dokler Dolenjci nismo še trtne uši poznali ter skusili, dokler smo imeli naše vinograde z necepljenimi trtami zasajene, okopavali smo jih prilično plitvo, in za odjemanje, to je za odrezovanje tako zvanih rosnih korenin na trtah se nismo nič brigali; pustili smo jih, Dolenjci, čisto na miru. Rosne korenine imenujemo namreč tiste korenine, katere trta prav blizo pod površjem zemlje napravi. No plitvo okopavanje in puščenje rosnih korenin ni trtam starih vinogradov Bog ve koliko škodilo. Po

vsem drugačno postane pa lahko tako postopanje pri novih, s cepljenimi trtami zasajenih vinogradih. Pri teh je kar naravnost neobhodno potrebno, da se jih, osobito ako imamo v vinogradu težko ilovnato zemljo, globokejši okopuje kakor pa se je stare vinograde dozdej okopavalo, že celo je pa potrebno, da se trtam rosne korenine vestno odjamljejo. Globokejši okopavanje trt novih vinogradov potrebno je za to, ker se trte zdaj po novem načinu globokejši sadé, kakor se jih je poprej, ko se jih navadno niti sadilo ni, ampak večinoma le plitvo grubalo. Globokejši usajene trte pa v težkem, mokrem, ilovnatem svetu kaj rade odgnijejo v globočini, in zato kaže, jih globokejši okopavati, da se zemlja lahko globokejši osuši. Da, še narbolj kaže, pri takih okolstevah, pri prvem okopavanju mladih cepljenih trt, okolo istih kar 30 do 40 centimetrov široke, ter 20 do 30 centimetrov globoke jamce odprte pustiti kakor nam to pridjana podoba kaže. Tako postopali so Vipavci že od nekaj, ko na trtno uš niti nihče mislil ni. Postopali so pa tako zato, ker se oni od nekaj jako dolge trte jako globoko zasajali. To so storili pa v prvi vrsti v namenom, obvarvati jih pred

PODLISTEK.

Deset pravil našim gospodarjem.

Berite! Marsikomu utegne koristiti.

1. Spoštuj ime katero imaš, in opravilo, s katerim se pečaš. Pridobi si spoštovanje pri sosedih s pridnostjo in poštenostjo. Bodi pošten, zvest in vesten.

2. Bodi uzor hišnega očeta. Dolžnost naj ti bo, otrokom in hišnim prebivalcem v dober izgled biti. Kakoršni gospodarji taki hlapci; kakoršen oče taki otroci.

3. Z Bogom začni vsako delo, da bo dober tek imelo. Moli zjutraj pred delom, moli pa tudi po končanem delu. Ako si sam brezbožen, tudi drugi ne bodo pobožni.

4. S svojo ženo ravnaj, kakor želiš, da bi

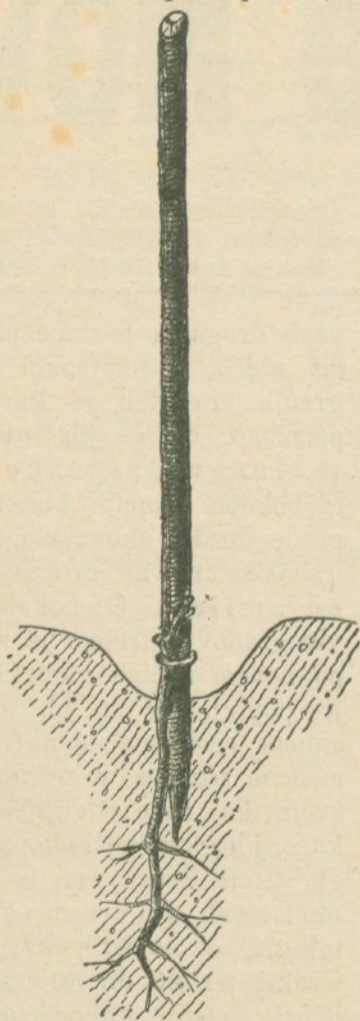
ona s teboj ravnala; s tvojimi otroci pa kakor z od Boga izročnim darilom. Cuvaj, da pridno molijo, da cerkev ne opuščajo, in da se slabe tovaršije ogibajo.

5. Kar prislužiš, prihrani za dom; bodi priden rednik svoje družine, a ne zapravljivec, ki ženo in otroke v nadloge tira. S zaslužkom moraš shajati. Uredi si stroške tako, da ne bodo večji od dohodkov. Kdor znaten del zaslužka v gostilni požene, je tat lastne družine.

6. Bodi delaven in varčen — ti in tvoja žena. Ako si ti varčen, bo tudi tvoja žena. Težko se denar prisluži pa hitro zapravi. — Uči svoje otroke varčnosti, in naj tudi včasih pomanjkanje skušajo. Zgodaj naj se naučé spoznavati, kako trdo je, si živež in obleko prislužiti. Ako otrokom nikdar ničesar ne pomanjkuje, ne bodo znali vrednost denarja ceniti.

poškodvanjem po suši, katera je tam prav pogostokrat in prav huđa.

Take trte v težkem ilovnatem svetu odkopvati, ter če tudi do zime odkopane pustiti, kaže dve do tri leta pozasaditvi, in ako se jih še dlje tako odkopuje, utegne to le koristiti, nikakor pa škodovati. Da ni treba tako odkopanim, ter odkopano puščenim trtam šele rosne korenine odjemati, razume se samo ob sebi; saj se jim same posuše. Ako se pa trte tako ne odkopujejo, potem je pa pač neobhodno potrebno, da se jim pri prvem okopavanju vse rosne korenine popolnoma proč porežejo. Neobhodno potrebno je to že celo pri vsih tistih cepljenih trtah, katere so bile prvotno tako globoko sajene ali pa grubane, da seže njih evropski les že kolikor toliko noter v zemljo. Pri takih trtah se evropski les kaj rad in kaj močno ukoreníči, da pa takih korenin proč ne porežemo, kaj se zgodi? One oslabe ameriški les pod sabo tako, da se nič več ne debeli, in da se v par letih še celo posuši in — ob cepljeno ameriško trto je. Kdor toraj ne smatra za potrebno, svoje

7. Ne trati nikdar druzega časa, in tudi nedeljski počitek pametno uživaj. — Računaj, koliko en potratni dan zapraviš, in koliko to znese na leto. Nikjer ni zapisano: „Hodi pogosto v gostilno“.

8. Varuj se igre; to je silno nevarno, ter postane strast.

9. Brez gospodarske potrebe ne delaj dolgovi, za vse na svetu ne; dolgovi se kaj lahko store a grozno težko poravnajo.

10. Imej tvoje sinove in hčere vedno pred očmi. Na tebi je ležeče, ti li prineso čast ali sramoto v hišo. Kdor se ti noče pokoriti, naj gre rajše daleč od hiše, kolikor ga nože poneso; bolje, nego bi ti sramoto delal.

Ako se po teh naukih ravnaš, boš spoštovan mož in časti vreden gospodar, in božji blagoslov kraljeval bo nad tvojim pohištvo.

cepljene ameriške trte odkopati ter odkopane pustiti, to znabiti za to ne, ker ni svet težak, vlažen, ilovnat; naj jih pa prav gotovo globoko le okoplje, in pri tej priliki vseh rosni korenin popolnoma oprosti. Toraj kar v eno mer naprej kopati, ter se za rosne korenine nič zmeniti, kakor smo do zdaj na Dolenjskem temu vajeni bili, to ne sme nikakor več biti. Vsak delavec ali delavka ima naj marveč po vipavskem zgledu pri okopavanju cepljenih vinogradov vedno reznik ali pa vsaj pipec za oboto čevlja, in z njim naj trtam vse rosne korenine prav skrbno proč poreže. Pa še na nekaj naj naše vinogradnike gledé okopavanja vinogradov opozorimo, namreč na to-le: Pri prvem okopavanju, in ako nimajo še trte napencev (šparonov), tudi pri vsakem poznejšem, okopuje naj se trte kar le mogoče počez, tako da se ne bode zemlje v dolino tiralo, ne pa kar naravnost, od spodaj gor. Ako se vinograde vedno le od spodaj gor okopuje, zleze zemlja dosti prehitro iz višine v nižavo, in na vrhu pridejo trte z koreninami na dan, v nižavi se jih pa preveč zasuje, tako da pride evropski les pod zemljo. Nekoliko čudno se rés vidi v pričetku počez kopati, pa temu se človek kmalo privadi. Saj smo se že rigolanju privadli in to je pač veliko težavnejši, kakor pa počezno kopanje.

Kaj je novega po avstrijskem cesarstvu?

Ogrska. Dunajski „Vaterland“ je razkril velik škandal. Pojasnil je, da je bivši minister-ski predsednik baron Banffi državni denar porabil za volilne namene.

Premogarji že osem tednov ne delajo, ter čakajo, da bi tako prisilili boljšo plačo. Pomanjkanje premoga je silno občutljivo, ter se ljudje istinito pretepavajo, da si pribore kak cent premoga za drag denar. Vladi se nič ne mudi, v to zadevo poseči, ter še le zdaj to vprašanje študira, ktero bi morala že prej poznati. Jeli so se pojavljati mali izgredi, vendar kdo ve, kako dolgo majhni ostanejo. Ni se bati, da bi z orožjem vso premogarsko armado ne vstrahovala, vendar žalostno pa je to in ostane, da se na oderuhe bolj ozira kakor na delavce.

Nadvojvodinja Štefanija potovala je minoli teden skozi Ljubljano v Miramare, kjer bo prihodnji teden se poročila z grafom Lonyai, potem pa odideta oba na pomorsko potovanje. Dohodki ji bodo vsled te možitve zmanjšani, prihodnji naslov pa ji bode kraljeva visokost.

Kaj je novega po širokem svetu?

Vojna v Afriki. Hrabri Boerci so bili slednjič vendar enkrat premagani, da so se morali

precej daleč umakniti. Na Angleškem kaj šumeče slavijo to zmago, drugi svet pa se posmehuje tej sramotni zmagi. Neki Irc se je celo v angleškem parlamentu rogal, da je 50.000 Angležev 3.000 Boercev premagalo. Mnogi listi to vojno in ta napad Angležev roparsko vojno imenujejo.

Domače vesti.

(Promocija). Dne 24. februarja bil je gosp. Viktor Saitz iz Kostanjevice na živinozdravniški visoki šoli na Dunaju promoviran živinozdravnikom.

(† Friderik Schwarz,) posestnik in gostilničar v Novem mestu, umrl je minolo nedeljo nenadoma. Popoldne se je še za malo časa na sprehod peljal, a domu prišedši, je nenadoma vsled mrtvouda toliko oslabil, da so mu zamogli le še sv. poslednje olje podeliti. Urno prišli zdravnik je takoj prevedel, da ni pomoči. Koliko je bil spoštovan in priljubljen, kazal je velik pogreb, kterege se je udeležilo prebivalstvo vseh stanov in tudi mnogo iz okolice.

(Nemške postne pridige) bodo v tukajšnji kapiteljski cerkvi od nedelje 18. do 22. t. m., in sicer vsaki večer ob polu sedmi uri. Imel jih bo čast. gospod o. Alojzij Hörtnagel, ki je tukaj pridigoval ob zadnjem misijonu.

(Občni zbor kluba dolenskih biciklistov) vršil se bo dne 18. marca 1900 ob 1 h. pop. in v slučaju ne sklepčnosti ob 2 h. pop. v gostilni g. Jakac-a v Novem mestu. Dnevni red: 1. Poročilo predsednikovo. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Poročilo revizorjev. 5. Volitev novega odbora. 6. Volitev revizorjev. 7. Slučajnosti. K mnogobrojni vdeležbi vljudno vabi odbor. Zdravo!

(V bolnišnico Usmilj. Bratov v Kandiji pri Novem mestu) se je sprejelo meseca februarja 115 bolnikov, koncem januarja jih je ostalo 69 skupaj 184. Od teh se jih je ozdravilo 88, zboljšalo 17, neozdravljeni bili so 4. Umrli so 3, in sicer 1 vsled pljučnice. 2 vsled srčne hibe; med temi bil eden umirajoč priveden. V oskrbovanji ostalo jih je 72. Oskrbovalnih dni se je nabralo tekom preteklega meseca 2110.

(Mestna hranilnica v Novem mestu). V mesecu svečanu 1900 je 232 strank vložilo 58395 K 08 h, 136 strank vzdignilo 33522 K 02 h, torej več vložilo 24873 K 06 h, 5 strankam se je izplačalo posojil 3240 K — h. Stanje vlog 1,437.780 K 70 h. Denarni promet 184.536 K 21 h.

(Posojilnica in hranilnica v Kandiji). Denarni promet v mesecu februarju 1900 14397 K 58 h. Zadržanih deležev je plačanih 1125 K 40 h. Tedaj stanje koncem februarja 14708 K 20 h. Novih deležev podpisanih 97. Hranilnih vlog je vplačanih 2353 K 94 h. Povrnjenih 114 K — h. Stanje koncem februarja 48485 K 80 h. Posojil se je dalo 5139 K — h. Vrnjenih 608 K — h. Stanje koncem februarja 65998 K — h.

(„Društvo mestna godba v Rudolfovem“) ima svoj redni občni zbor dne 31. marca t. l. v gostilni pri „Dol. železnici“ in sicer ob 6., oziroma polu sedmi uri zvečer v smislu § 9 društvenih pravil; če bi prvih ne bilo zadostno število udov. Dnevni red: 1. Poročilo odbornikov; 2. volitev odstopivših odbornikov in predsednika; 3. slučajnosti. K obilni udeležbi vljudno vabi Odbor.

(„Dolenjski Sokol“) naznanja s tem vsem p. n. članom, da se prične zopet telovadba, ki se je zdaj delj časa opustila, redno trikrat na teden, in sicer v pondeljek, sredo in soboto, vsakokrat od 8. do 9. ure zvečer. Začetek v soboto 17. t. m. K mnogobrojni udeležbi vabi Odbor D. Sokola.

(Kdo je zgubil?) srebrni pripetek od urne verižice ali zapestnice? Dobi se v Krajčevi bukvarni.

(I. Glasbeni večer) t. l. v Novem mestu bode 7. aprila in ne 21. t. m., kakor se navaja v okrožnici za naročbo dotičnih sedežev. Koncert se je preložil, ker je uže 24. t. m. tudi zabavni večer „Dolenjskega pevskega društva“. — Pogoji za abonement ostanejo, kakor so navedeni v okrožnici; nakaznice na sedeže se bodo dobivale do 3. aprila t. l. v trgovini gosp. Jos. Medveda na Glavnem trgu. V prihodnji številki se naznani, kedaj bode II. večer.

(Šoli „Glasbene Matice“ v Rudolfovem) so podarili: posojilnica v Črnomlju 20 K, gospa J. Hotschevar v Krškem 10 K, Neimenovan s Čateža pri Vel. Loki 2 K. Naj bodo vzgled mnogim naslednikom!

(Podružnične trte) se bodo oddajale v torek po sv. Jožefu dne 20. t. m. Zglasiti se se je za nje pri gosp. Fr. Perko-tu v Novem mestu, in sicer dopoludne.

(Kapiteljska cerkev.) Prezbitarij te cerkve bo letos popolnoma popravljen po svoji poprejšnji obliki. Načrti so vsi izdelani in potrjeni. Kamnoseška dela je prevzel gospod Feliks Toman, in sicer novi veliki oltar; ostal bo le nadstavek s prekrasno Tintoretto-jevo podobo od starega oltarja; dalje je ta mojster prevzel kamnoseška dela pri deloma zazidanih oknih; nadomestil bo tudi to, kar so žalibog iztrgali in proč vrgli, in novi portal ali vrata iz zakristije. Tudi tukaj se je bil odstranil poprejšnji gotiški portal in nadomestil z navadnimi bangerji. Prezbitarij bo slikal v gotiškem slogu in sicer stilistično, kakor so v poprejšnjih stoletjih slikali gotiške cerkve, gospod Koželj iz Kamnika, ki je bil za to delo priporočen od c. kr. konservatorja prof. Verhovca. Slikana okna, katerih načrte smo tukaj in tudi v Ljubljani občudovali, se delajo pri znani tvrdki za taka umetna dela, Jehle-Neuhauser & Cie. v Inomestu. Tudi prekrasno krypto ali spodnjo cerkev — jedino — na Kranjskem, bo mil. gospod prošt popravil in zopet božji službi izročil. Gledé izvršitve teh del je mil. gospod prošt dr. Elbert v vednem dogovoru s ljubljanskim društvom za umetnosti in s c. kr. centralno komisijo za ohranitev starih umetnih stavb na Dunaju.

(Nova kamnita altarja.) Po prizadevanju preč. gosp. gvardijana P. Otokar Aleš-a dobi novo-meška frančiškanska cerkev dva nova gotična altarja, ktera je izdelal umetn. kamnosek, gospod Feliks Toman v Ljubljani, in se ravno zdaj postavljata. Že sedaj je videti, da bo to lep kras cerkvi. Po veliki noči pa se postavi tu še nova prižnica, ktero izdeluje tukajšnji podobar gospod Ciber. — Ko bo vse dogotovljeno, o tem kaj več pregovorimo.

(Iz Semiča.) IV. izkaz milodarov za napravo novih orgelj. Prečast. g. Frančišek Pavlin, nekdanji kapelan v Semiču, sedaj župnik v Dragatušu, 100 K; visokorodni gospod baron Apfaltrern, graščak na Krupi, osem hrastov za podlago orgelj; Metka Pečaver, kuharica, 12 K. Bog plati tisočkrat!

Cerkveno predstojništvo v Semiču.

(Ponesrečena izseljenca.) Ign. Perše iz Birčne vasi jo je hotel popihati v Ameriko, da bi se odtegnil vojaški dolžnosti. Na ljubljanskem kolo-dvoru ga je vstavil policijski stražnik. Vstavljenec je rekel, da gre v Trst za delom, česar mu pa stražnik ni verjel. Pri preiskavi se je dobilo pri njem pismo, v katerem jemlje njegovo dekle slovo pri odhodu v Ameriko. — Družega takega izseljenca, Frančiška Zefrana iz Götne vasi pa je izdala podobica, na katero mu je mati zapisala: „V spomin od svoje matere pred odhodom v Ameriko.“ Tako so tudi ustavili Miha Kastrevca iz Rateža in še mnogo drugih. Nadzorstvo je sedaj strogo.

(† Ivan Kuntarič ml.), posestnik v Kostanjevici, umrl je danes, star 32 let. Pogreb bo v soboto ob 3. uri popoludne.

(Podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaju) so tekom meseca februarja darovali: [Zaradi malega prostora imenujemo le čč darovalce na Kranjskem] g. Ivan Murnik, ces. svetnik itd. v Ljubljani, 50 K; društv. ustanovnica slavna mestna občina ljubljanska 25 K; dalje so darovali po 10 K: Gospa Matilda Sebenikar, posestnica na Rakeku; gosp. Jos. Martinak, c. k. sodni svetnik v Ljubljani; gosp. Jakob Zupančič, gimn. suplent v Ljubljani; po 6 K: g. Ferd. Sajovic, trg. v Kranju; Rajko Perušek, c. k. prof. v Ljubljani; Dr. Jakob Schegula, odvetnik in župan novomeški; g. Dragotin Žagar, dež. blagajnik v Ljubljani; g. J. Dralka, c. k. dvorni svetnik v Ljubljani; g. Jos. Smodej, c. k. notar v Velikih Laščah; po 5 K: g. Viktor Rohrmann, trg. v Ljubljani; g. Ant. Mladic, c. k. sodni pristav v Postojini; Dr. Jurij Pučko, c. k. notar v Krškem; g. Mih. Bergant, nadučitelj v Št. Vidu pri Vipavi; g. Jos. Šuman, c. k. deželni šolski nadzornik v Ljubljani; g. Fr. Goli, trg. v Idriji; vč. g. Anton Mežnarc, dekan v Kranju; g. K. Florjan, knjigar v Kranju; vč. g. Ivan Kodre, župnik pri sv. Križu; g. Jos. Jeglič, c. k. davkar v p. v Idriji; g. L. Fürsager, trg. v Radovljici; g. Ivan Majdič, trg. v Kranju; gospa Karola Brilej, trgovka na Vrhniki; g. Martin Deželan, v Idriji; g. Adolf Kreuzberger, trg. v Kranju; veleč. gosp. Jos. Hočevnar, kanonik v Novem mestu. — Vsem blagim darovalkam in darovalcem iskrena hvala. Meseca februarja prejelo je 39 visokošolcev podpore 345 K 50 v, v tekočem šolskem letu je bilo razdeljenih 1536 K v obedah in v gotovini. Odbor prosi uljudno za dalnje darove, katere je pošiljati g. društv. blagajniku, g. dr. Klem. Seshun-u, dvornemu in sodnemu odvetniku na Dunaju, I. Singerstr. 7.

(Nova železnica.) V državnozborni seji dne 22. marca je predložil železniški minister Wittek načrt za železnico, ki bo vezala severne avstrijske dežele s Trstom. Ta železnica bo začela pri Št. Vidu na Solnograškem in pojde čez gore Ture do Spitala na Koroškem; od tod do Beljaka, ozir. Celovca; od tod čez gore Karavanke na Kranjsko in sicer čez Bled v Bohinjsko dolino in na Primorsko. Dolžina nove železnice bo 287 kilometrov. Cela progga bo stala 182 milijonov kron. Končana bo leta 1904.

(Morilec cigan Simon Held), kateri je bil že enkrat k smrti obsojen, je bil po novi preiskavi zopet k smrti obsojen, ter je tudi sodba bila na najvišem mestu potrjena. Held je bil, predno so mu smrt naznanili, verige oproščen, ter so ga v porotno dvorano prepeljali, ter mu tam pričo sodnega dvora ob-sodbo prebrali. Ko ga je gosp. prvomestnik opominjal, naj se lepo in resno na smrt pripravi, je obsojenec

odgovoril, da je že dovolj pripravljen, da je imel v dobi 14mesečnega zapora dovolj časa zato. In ko so mu povedali, da je sam kriv dolge obravnave, je odvrnil, da bo stvar že na dan prišla, ko cigana in ciganko vjemo, v katere družini je takrat bil. Vklenili so ga zopet, ter peljali v spremstvu žandarjev v kri-žatijo. Mil. proš. g. dr. Elbert ga je nemudno obiskal v ječi, mu tam priporočal, naj se z Bogom spravi; naj vsim odpusti, ako bi do koga jezo imel, n. pr. sodnike, porotnike ali priče itd., naj se v voljo božjo izroči itd. Held je odgovoril, da je itak zadnji čas zjutraj in zvečer k Bogu molil, da ni na nikogar jezen in da prosi to dotičnim objaviti. Izvolil si je za spovednika monsignorja kanonika Jeriho. Ob 11 uri jel je gospod obsojenca pripravljati, popoldne pa je vesoljno spoved opravil. Od polu 6. do 7. ure bil je zopet pri njem mil. g. proš. ter z njim premišljeval in molil. Po noči je obsojenec le nekaj ur spal, sicer se pa vedno mirno obnašal. Ob polu 8 uri zjutraj peljali so ga na dvorišče, kamor ga je g. spovednik spremljal. V pričo sodnega dvora in nekaj občinstva je rabelj silno urno opravil svoj žalosten posel, in komaj je imel obsojenec še čas spregovoriti, da je nedolžen. Pri raztelesenju po zdravnikih se je pokazalo, da je bil obsojenec pravilno razvit, pljuča pa so kazala, da se ga je jetika prijemala. — Od leta 1820. je v Novem mestu 8 oseb na vislicah končalo, in sicer leta 1820. neki kmet iz Mačkovca radi uboja, konec tridesetih let nek finančni stražnik, leta 1859. nekdo iz Drgajnih sel radi umora, leta 1865. dve babure, Urša Stare in Marija Grošelj ter Janez Lokar, leta 1899. Matija Režek in letos Simon Held.

(„Der Süden“). Organ für die politischen, culturellen und wirtschaftlichen Interessen der Kroaten und Slovenen. 1. februarja izšla številka 54. tega na Dunaju za hrvaške in slovenske koristi izhajajočega časopisa ima sledečo vsebino: Und wo bleiben wir? — Noch über die Verfassungskrise in Österreich. — Mittheilungen: Bosnien und Herzego ina; In den Delegationen; an der Pariser Ausstellung. Kärnten: Die slovenische Völkerschule in Volkermarkt. Die Wirtschaftsgenossenschaft in Sinča vas. Krain: Ein Censurstückchen. Die Laibacher Strassentafeln. Öffentl. polit. Versammlung. Gemeindegewahlen in Tržič. Zur Haltung der kath. nationalen Parthei. Kroatien und Slavonien: Aus dem Landtage. Die Kroatische Krone. Küstenland: Reichsraths-Ersatzwahl. Eine Ernennung. Eine Enquete über die Weinclausel. Gemeindegewahlen. Steiermark: Die Geschwornenliste des Kreisgerichtes Cilli. Gerichtsverhältnisse in Steiermark. Bezirksvertretungswahlen. Zur Landesausstellung. — Aus der Heimat. — Allerlei: Aus der slawischen Welt. Vereinswesen. Spenden für dürftige Hochschüler slovenischer Nationalität in Wien. — Ta list izhaja trikrat na mesec na Dunaju. Naročnina znaša: Za celo leto 8 K, za pol leta 4 K, za četrt leta 2 K. — Rojaci! Razširjajte ta za naše politične razmere prepotreben list povsod: V društvih, gostilnicah, kavarnah, mej prijatelji in znanci!

Razne vesti.

* (Luccheni), morilec avstrijske cesarice poskusil je umoriti kaznilničnega ravnatelja. Ušla sta bila dva kaznjenca, ki sta bila zaprta v sosednji celici Lucchenija. Kaznjenca so ujeli na francozki meji. Ker je ravnatelj odredil bolj strogo nadzorovanje nad kaznjenci, je bil Luccheni toliko razsrden, da je hotel

ravnatelja z ospičenim ključem zabosti, kar mu je pa spodletelo. Od slej bo Luccheni v podzemeljski temnici, ter ga bodo le na tretji dan na svetlo pripeljali.

* (Devetdesetletnica svetega očeta.) Dne 2. marca minolo je 90 let od rojstva našega svetega očeta papeža Leona XIII. — Ves krščanski svet gleda spoštljivo in ljubeznipolno sivega starčka, ki z modro, a milo roko krmi čolnič svete cerkve po razburkanih valovih našega zmedenega časa. A ne samo katoliški, ampak ves omikani svet z začudenjem zre na vzvišenega, miroljubnega papeža, ki na meji dveh stoletij stoji pred vrati večnega zveličanja, obsevan od nevenljive slave. Od vseh krajev zemske obali in tudi iz naše dežele došla so ta dan svetemu očetu srčna voščila in udanostne izjave.

* (V Indiji) je mej ljudstvom velika lakota nastala, in bo vsled suše še hujša. Krme za živino zmanjkuje, in na stotine živali pecepa. Dolgo traja pa že tudi v tej deželi kuga. Dne 6. febr. je samo v mestu Bombay 408 oseb umrlo, v samo enem dnevu 408 oseb Razsajajo pa tam tudi črne koze. Pa kaj se svet za vse to briga! V Portugalu, kamor je bila kuga zanešana, je ponehala, a kaj se vé, če se zopet pa kje drugje ne pokaže.

* (Nemški cesar dober lovec.) Nemški časopis za lovce priobčuje, koliko divjačine je nemški cesar Viljem II. postrelil od leta 1872 do konec minolega leta. Vstrelil je 5909 jelenov in srn, 17.446 zajcev, 22 lisic, 121 gamzov, 1392 kuncev, 77 divjih petelinov in kokoši, 13.620 fazanov, 697 jerebic, 56 rac, 95 gosi in še mnogo druge divjačine v skupnem številu 40.957, ali skozi 28 let petek ali svetek poprek po štiri živali na dan; to je število, s katerim se more malokteri lovec ponašati. Poleg dobrega strelca je tudi pesnik, slikar, godbenik itd., in to vse poleg vladarskih skrbi in opravil. To mora biti pravi duševni velikan.

Čarovi za novomeško dijaksko kuhinjo.

Dobrotniki iz Mesta in Kandije 103 K — med njimi po 10 kron za drugo polletje gg. Dr. Defranceschi; svetnik Gandini, mons. g. kanonik M. Jeriha, g. kanonik Fr. Povše in Jos. Jaklič. G. profes. H. Skopal 10 K, g. svetnik Kinsti za januarij, februarij in marcij 20 K. Veleč. g. Fr. Jarc župnik na Mirni mesto venca na grob svojega strica p. prošta Dr. A. Jarca 10 K.

Dr. Jos. Marinko.

Loterijske številke.

Gradec	3. marca	72	64	11	86	8
Trst	10. "	85	24	14	38	6

Jožefov sejm v Mirni peči

bo letos

26. m a r c a

za živino in blago. Ta sejm je vedno dobro obiskan in tudi tujih kupcev mnogo dohaja.

Županstvo v Mirni peči,

dne 12. marca 1900.

Deček se sprejme v pouk v prodajalno s špicerijskim blagom, ki je lepega vedenja in je dobro dovršil vsaj ljudske šole. — Več pove **Viljem Tomic, trgovec v Trebnjem.** (44—5)

Potrjim srcem naznanjamo podpisani vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je Bogu Vsegamogočnemu dopadlo, našega iskreno ljubljenega sina, oziroma brata in svaka, gospoda

Friderik Schwarz-a,

hotelije-ja,

po silno kratki slabosti, prejemši svete zakramente za umirajoče, včeraj ob 1/27. uri zvečer, v 51. letu svoje starosti, k sebi v boljše življenje poklicati.

Truplo dragega pokojnega bo v torek dne 13. marca ob 5. uri popoldne na tukajšnje pokopališče k večnemu počitku položeno.

Svete maše za dušo rajnega se bodo brale v mnogih cerkvah.

Predragi pokojni bodi priporočen v molitev in blagi spemini!

Rudolfovo, dne 12. marca 1900.

Žalujoci ostali.

Najugodnejši prostor

●● za branjarijo, tobakarno, žganjarijo ●●

in vsakovrstne druge drobnarije, vstric južne železniške postaje v Litiji, je takoj oddati. — Več pove ustmeno ali pismeno lastnik **L. Treo** v Litiji.

Hiša v najem. Hiša na glavni cesti ležeča se da v najem. Ista obstoji iz dveh sob za krčmo, in prodajalne, dveh sob za stanovanje, dveh kuhinj, dveh kleti za vino, in prostora za mesarijo, ledenice, velikega hleva za živino, in vodnjaka s streho z dobro vodo. Vse omenjeno je pod enim krovom, prostrano ter pripravno. Vrta in zemljišča se dobi kolikor ga dotični najemnik potrebuje. Cena je ugodna. — Več pove **Jakob Malenšek** na Suhoru pošta **Metlika.** (67—1)

Vkoreninjene ameriške trte

riparija portalis prve vrste, tisoč 24 kron, ima na prodaj **Franc Pajman, vincilir pri gos. župniku Hegediču, Dubovac. Hrvatsko.** (66)

Učence, kateri ima primerne šolske vedenosti, se takoj sprejme v prodajalno z manufakturnim blagom. Kje, pove upravnništvo „Dol. Novic“. (63—1)

Službo vinarja ali logarja

išče mož v najboljših letih pa že z odraščeno družino v kak kraj, kjer bi imela tudi družina dela in zaslužka. Izurjen je v suhem in zelenem cepljenju ter vseh delih novega vinogradništva. Ponudbe prosi **Franc Ašič, Beline št. 11, pošta Sv. Križ pri Kostanjevici.** (64—1)

Ranglas!

Vsled odloka c. kr. okr. glavarstva v Rudolfovem z dne 6. marca 1900, štev. 5047, v smislu § 7. postave za okrajne bolnišne blagajne se bodejo, počenši s 1. aprilom 1900, dosedanje delavske kategorije tako spremenile, kakor na drobno pojasnuje sledeča tabela:

Spol	Kategorija	Dnevni zaslužek	Vrsta delojemalcev	Bolniški donesek na mesec			Pogrebni donesek za slučaj smrti	
				od delojemalcev	od delodajalcev	od obeh skupaj		
moški	I.	K 3.—	Obratni uradniki	K 1-50	75 h	K 2-25	K 1-80	K 60.—
	II.	K 2-40	Delovodje	K 1-20	60 h	K 1-80	K 1-44	K 48.—
	III.	K 1-80	Delavci pri starih obrtnih in trgovski pomočniki	90 h	45 h	K 1-35	K 1-08	K 36.—
	IV.	K 1-60	Tovarniški delavci	80 h	40 h	K 1-20	96 h	K 32.—
	V.	K 1-40	Rokodelci (sod. okr. Novo mesto)	70 h	35 h	K 1-05	84 h	K 28.—
	VI.	K 1-20	Težaki in dminarji	60 h	30 h	90 h	72 h	K 24.—
	VII.	50 h	Mladolentni delavci pod 16. letom in brezplačni učenci	—	38 h	38 h	30 h	K 10.—
	VIII.	K 1.—	Doraste delojemalke	50 h	25 h	75 h	60 h	K 20.—
	IX.	50 h	Učenke in delojemalke pod 16. letom	25 h	13 h	38 h	30 h	K 10.—
ženski	V.	K 1-20	Rokodelci	60 h	30 h	90 h	72 h	K 24.—
	VI.	50 h	Rokodelci	60 h	30 h	90 h	72 h	K 24.—

Za rokodelce V. kategorije v sodn. okrajih Žužemberk in Trebnje:

Dosedanje delavske kategorije stopijo s 1. aprilom 1900 iz veljave.

Pregled predpisa doneskov, boln. podpor in pogrebnih stroškov po novih delavskih kategorijah, stopivših v veljavo dne 1. aprila 1900.

Dalje daje podpisana blagajna na znanje, da se bode vršil

shod delodajalcev in delojemalcev

za sodnijski okraj Trebnje v Trebnju v prostorih gostilne „Pri lipi“ v nedeljo 25. marca ob polu 3. uri popoldne, in za sodnijski okraj Žužemberk v gostilni pri g. Vehovcu 1. aprila t. l. ob polu 3. uri popoludne.

Gg. delojemalci in delodajalci se tedaj vabijo, da se blagajniškega shoda udeležiti izvolijo, kjer se jim bode podalo v vseh blagajniških zadevah potreben pouk in poročilo o delovanju.

Okr. boln. blagajna v Novem mestu,
dne 12. marca 1900.

Načelnik:
S. pl. Sladović.

Janez Jax-a

najstarejša
in največja
tovarniška zaloga
šivalnih strojev
v Ljubljani, Dunajska cesta št. 13.

Zastopnik za Dolenjsko
Friderik Skušek,
trgovec v Metliki. (210—15)

Brennabor
Käder

JOSIP OTTO,
Novo mesto, ljubljanska cesta,
v Štefanovičevi hiši

ima edino zalogo
raznih delov „Brennabor“ koles,
ter tudi sprejema razna popravila.

Ilustrovani katalogi brezplačno.

BRENNABOR *BRENNABOR*

En par težkih kobil

ima na prodaj Ignacij Wutscher na Brezovici pri Št. Jerneji. Iste so 16 pesti visoke, 12 let stare in za težko vožnjo jako zanesljive. — Kdor za ta posel konje potrebuje, naj se oglasi pri zgoraj imenovanemu.

J. AVSEČ,

vrvar v Bršljinu pri Rudolfovem

slav. občinstvu uljudno naznanja, da izdeluje vsa pod to stroko spadajoča dela; izdeluje pa tudi iz domačega prediva

po nizkih cenah!

Glavna slovenska hranilnica in posojilnica,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

**pisarna na kongresnem trgu h. št. 14.
tik cerkve v Ljubljani**

sprejema in izplačuje hranilne vloge in
obrestuje po $4\frac{1}{2}\%$ od dne vložitve do dne vzdige
brez odbitka in brez odpovedi.

Hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne
da bi se obrestovanje pretrgalo. (38-4)

Oves „Willkomm“

Ta izvrstna vrsta težkega ovsa obrodi v vsaki zemlji prav dobro in se je pokazala kot najzgodnejša in najrodovitnejša; ima visoko in prav dobro krmilno slamo in ne poleže. Ker se mora ta oves jako redko posejati, zadostuje 50 kg za en oral. Razpošilja se z vrečico vred 25 kg za 4 gld. 50 kr., 50 kg za 8 gld. 50 kr., 100 kg za 16 gld. — Vrečice, ki imajo 5 kg pošiljajo se poštine prosto proti vpošiljavi zneska 1 gld. 70 kr.

Oskrbništvo grajščine Goliče pri Konjicah
na Štajerskem.

Zakaj so še ljudje, kateri Kathreiner-Kneipp-ovo sladno kavo ne rabijo, akoravno je tako dobrodišeča in zdrava kavina pijača?

Ker še vsi ne vedo, ktere velike prednosti ima Kathreinerjeva kava, katera skozi en ekstrakt bobove rastline duh in okus bobove kave zadobi. Taista toraj združji na neprecenljivi način dobre zdravju delujoče lastnosti domačega sladnega preparata s preljubljenim duhom bobove kave. Kathreiner-Kneippova sladna kava služi posebno za primes k bobovi kavi, diši pa tudi ako se sama použije. Dobi se povsodi, ne sme se pa nikoli odprta prodajati in je samo pristna v znanih izvornih zavojih s podobo župnika Kneippa in s imenom »Kathreiner«.

Hiša v najem. Ista je blizu farne cerkve, je kaj pripravna za štacune in gostilno, ter se že več let štacuna in gostilna nahaja v njej. — Natančnejši pogoji, po katerih se bo hiša oddala, izvedo se ustmeno ali pismeno pri županstvu v Ajdovcu. (42-3)

Deček

16 let star, zmožen za pekovsko obrt, sprejme se v poduk v Ljubljani. — Več se izve v Novem mestu, Ljubljanska cesta št. 105. (61-1)

Delavec srednje starosti, priden, dobi dele za zmiraj po letu in po zimi; oženjeni imajo prednost. Več pove upravništvo tega lista.

Novo mesto, 1. marca 1900.

P. i.

Vsled visoke starosti sem primoran
mojo tu vže 33 let pod firmo

ADOLF PAUSER

obstoječo prodajalnico s špecerijskim blagom opustiti.

Zahvaljujem se srčno vsem, s katerimi sem imel čast v teku teh mnogih let v trgovski zvezi biti, za dano mi zupanje in prosim, da to še dalje mojemu sinu izkazuje.

Z odličnim spoštovanjem

Adolf Pauser.

(55-2)

MESTNA HRANILNICA V NOVEM MESTU

sprejema vloge **vsak dan dopoldne** proti **4°** obrestovanju od 1. prihodnjega meseca ter ravno tako izplačuje iste, ter računi obresti do zadnjega dne preteklega meseca.

Rentni davek plačuje hranilnica sama, tako da dobé vlagatelji **polne 4° obresti.**

Stanje vlog K 1,344.603.

Stanje hipotečnih posojil K 1,010.000, stanje meničnih posojil K 101.777, stanje vrednostnih papirjev K 96.336, stanje rezerve K 19.563.

Denarni promet prvih deset mesecev znašal je **K 2,601.298-02.**

V mestno hranilnico v Novem mestu se nalaga po c. kr. sodiščih **pupilarni** denar.

Mestna občina Novo mesto jamči poleg položene varčvine **10.000 gld.**, ki je vinkulovana za varnost vlog in obresti sploh z vsem svojim imetjem.

Ravnateljstvo.

MOHAR, predsednik.

PERKO, pis. ravnatelj.

Namnanjam, da imam v zalogi vedno frišno in trpežno blago vsake vrste za častite gospode duhovnike.

Tudi slav. p. n. občinstvu namnanjam, da imam v zalogi vsake vrste moderne štofe ter tudi nepremočljiv tirolski loden za haviloke.

Tudi imam narejene haviloke vsake velikosti za gospodin dečke po nizki ceni.

Dijakom znižane cene!

JAKOB MIKOLIČ,

— krojaški mojster, Novo mesto, Veliki trg št. 92 —

priporoča se preč. duhovščini v izdelovanje vsakovrstne obleke, posebno talarje, površnike itd.

po najokusnejšem in najnovejšem kroju. — Izdelujem vsako, v to stroko spadajoče delo natančno po meri.

Priporočam se preč. duhovščini, da me blagovoli počastiti s cenjenimi naročili, zagotavljajoč, da bodem vedno skrbel, da izročim vsako naročilo v največjo zadovoljnost prečastitih naročnikov.

Slav. p. n. občinstvu priporočam svojo dobro urejeno krojaško delavnico,

v kateri delajo najboljše delavske moči; zatorej se jamči za elegantno, lepo in moderno izvršitev naročil, kakor tudi zato, da se vsaka v moji delavnici narejena obleka lepo prilaga.

